

ВАРІАНТ 1

Завдання I етапу
Всеукраїнської учнівської олімпіади
з української мови та літератури
2026-2027 н.р.
8 КЛАС

УКРАЇНСЬКА МОВА

Завдання 1-15 мають лише ОДНУ правильну відповідь

1. Однаковий звук позначають букви, підкреслені в словах речення:

- А Подруга з легкістю допомогла мені виконати цю вправу.
Б Коли рюкзак наповнений такою мірою, що не можеш його підняти – це вже крайнощі.
В Коли ти смієшся, то рятуєш своєю посмішкою не одне холодне серце.
Г Гречний хлопець на вокзалі допоміг дівчині донести до потяга валізу та відро з агрусом.

2. Правильно виділено букви на позначення наголошених голосних у всіх словах рядка, ОКРІМ:

- А корИсний чорнОслив, сімдесЯт децимЕтрів
Б довІдник з кулінАрії, черговА вИтрата
В віднЕсти кОлесо, новІ граблІ
Г дочкА шофЕра, псевдонІм експЕрта.

3. НЕМАЄ помилок в узгодженні прикметника з іменником в рядку:

- А мальовнича Перу, маленький какаду, яскрава акварель, нестерпна мігрень
Б вірна собака, далека Чилі, конкурсне журі, смачне хачапурі
В в'ялена путасу, зубний емаль, гамірне Баку, мала цеце
Г барвисте колібрі, козацьке бароко, елегантне кашне, сильний торнадо.

4. НЕМАЄ орфографічних помилок у реченні рядка:

- А Якщо не відвозити відсортоване самостійно сміття до пунктів приймання відходів, то його спрямовують на звичайне звалище.
Б З Європейського досвіду для механічної переробки непотребу потрібні спеціальні заводи, яких в Україні майже немає.
В Тільки сплячучи окремо за такі послуги, ви знатимете точно, що все сміття з домо-господарства повезуть саме на смітепереробний завод.
Г Але, мабуть, не кожен готовий додатково платити певну чималу суму на місяць за комунальну послугу утилізації відходів.

5. Лексичної помилки немає в рядку:

- А внутрішній інтер'єр
Б одержувати знання
В менша половина
Г трапляються помилки

6. Правильно вжиті форми числівників у рядку:

- А шестистами сімдесяти трьома
- Б двомастами сороками чотирма
- В двохсот п'ятидесяти трьох
- Г ста сорока шістьма

7. Спрощення треба позначати на письмі в усіх словах рядка

- А аген..ство, проїз..ний, хвас..нути, перс..ні
- Б шіс..десятники, тиж..невий, балас..ний, віс..ник
- В очис..ний, реміс..ник, заздріс..но, прихвос..ні
- Г хрус..нути, хрес..ний, форпос..ний, тріс..нути.

8. Подвоєні літери треба писати на місці пропусків у всіх словах рядка:

- А контр..еволюція, брут..о, Ніц..а, ман..а
- Б дон..а, сум..а, пен..і, ван..а
- В ім..унітет, мір..а, Марок..о, мул..а
- Г ір..еальний, бул..а, еф..ект, піц..а

9. У якому рядку всі слова треба писати з дефісом?

- А стоп/кран, північно/західний, суші/бар, жар/птиця
- Б зюйд/вест, максі/сукня, пів/острів, аудіо/запис
- В суспільно/важливий, сон/трава, термо/гідро/динаміка, гори/цвіт
- Г гідро/технолог, прем'єр/міністр, країна/інвестор, буй/тур

10. Усі слова рядка у родовому відмінку мають закінчення -у, -ю

- А вокзал.., Львов.., абсурд.., гараж..
- Б інститут.., кисн.., шлунк.., Дністр..
- В патріотизм.., бузк.., ансамбл.., товар..
- Г Вишгород.., біатлон.., оркестр.., ідеал..

11. Помилку зроблено в рядку:

- А Асоціація держав Південно-Східної Азії, Визвольна війна українського народу (1648–1654),
- Б Африканська партія незалежності Кабо-Верде, Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка
- В Бальзаківський вік, Вінницький державний медичний університет імені М.І. Пирогова
- Г Великий Князь (офіційний титул), Всесвітня шашкова федерація

12. НЕПРАВИЛЬНО узгоджено числівник з іменником у рядку

- А сорок чотири лимони
- Б одна шоста тонн
- В п'ять з половиною літрів
- Г півтора місяця

13. Слово відношення поєднується з усіма словами, ОКРІМ:

- А недбале
- Б арифметичне
- В синтаксичне
- Г золоте

14. Простими є всі речення, ОКРІМ:

А Вечірнє сонце повільно сідало за гори й фарбувало небо в рожевий колір.

Б Зрідка приходили люди з долини, їх обступали, питаючись наперед.

В Вітер шарпав гілля дерев, але не міг зламати міцний стовбур.

Г Батьки з дітьми швидко зібрали речі та вирушили в дорогу.

15. НЕМАЄ граматичної помилки в рядку:

А надіслати по пошті

Б наслідувати актору

В завдати шкоду

Г завідувач відділення

**Завдання 16–19 на встановлення відповідності
(потрібно встановити по 4 «логічні пари»). У відповіді вкажіть номери
елементів з першої колонки, які відповідають літерам з другої.**

Наприклад, 1-А, 2-В, 3-Б тощо

16. Установіть відповідність між дієсловами та їхніми граматичними характеристиками.

1) Як <u>прийду</u> , то все побачу на власні очі.	А) теперішній час, дійсний спосіб, зворотний стан, II особа однини, недоконаний вид
2) Упродовж літа я <u>відвідала</u> майже всі найцікавіші місцини Закарпаття.	Б) теперішній час, дійсний спосіб, активний стан, I особа однини, недоконаний вид
3) У цьому проєкті ти <u>називаєшся</u> провідним розробником і відповідаєш за архітектуру.	В) майбутній час, дійсний спосіб, активний стан, I особа однини, доконаний вид
4) <u>Сиджу</u> на березі річки та милуюся неймовірними краєвидами.	Г) минулий час, дійсний спосіб, активний стан, жіночий рід, доконаний вид
	Д) минулий час, дійсний спосіб, зворотний стан, середній рід, доконаний вид

17. Установіть відповідність між членом речення та виділеним словом

1 підмет	А) Ми зупинилися біля джерела перепочити .
2 обставина	Б) Вона мала щасливу нагоду подорожувати світом.
3. означення	В) Найвища мудрість — уміти слухати інших.
4. додаток	Г) Мріяти під зоряним небом — моє улюблене заняття.
	Д) Учитель порадив нам регулярно читати художню літературу.

18. Установіть відповідність між умовами відокремлення та реченням (розділові знаки пропущені)

1) одиничний дієприслівник відокремлюється	А) Співаємо ідучи.
2) одиничний дієприслівник не відокремлюється	Б) Сонце повільно опускаючись за горизонт фарбувало небо у рожеві барви.
3) дієприслівниковий зворот відокремлюється	В) Бач, вони навіть не думають щось робити, сидять склавши руки!
4) дієприслівниковий зворот не відокремлюється	Г) Прийшовши ми відразу біжимо мити руки.
	Д) Хлопець вражений раптовою звісткою декілька хвилин мовчав.

19. Установіть відповідності між іменниками та відмінами, до яких вони належать

1) нежить, біль, тюль, шампунь	А) I відміна
2) роззява, Микита, суддя, листоноша	Б) II відміна
3) плем'я, хлоп'я, ягнятко, ім'я	В) III відміна
4) заздрість, честь, мудрість, сміливість	Г) IV відміна
	Д) іменники належать до різних відмін

20. Установіть відповідності між словами та їхнім морфемним складом

1) визначати, перекладати	А) префікс+корінь+суфікс+суфікс+нульове закінчення
2) по-нашому, безвісти	Б) префікс+корінь+суфікс+суфікс
3) приморозок, перекладач	В) префікс+корінь+суфікс
4) намалюєш, розпалюю	Г) префікс+корінь+суфікс+нульове закінчення
	Д) префікс+корінь+суфікс+закінчення

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Завдання 21-35 мають лише ОДНУ правильну відповідь.

21. Прочитайте уривок із народної пісні:

«Проведу я русалочки до бору, А сама вернуся додому...»

До якого календарно-обрядового циклу належить цей твір?

А весняного циклу

Б літнього циклу

В осіннього циклу

Г зимового циклу

22. Легенду про царя велетнів і Морану, богиню смерті, викладено у творі:

А Г. Тютюнника «Дивак»

Б Є. Гуцала «Чарівники»

В І. Франка «Захар Беркут»

Г В. Нестайка «Чарівний талісман»

23. Про кого сказано: *«... був мужчина, як дуб. Плечистий, підсадкуватий, з грубими обрисами лиця і грубим чорним волоссям, він і сам подобав на одного з тих злющих тухольських ведмедів, яких їхав воювати»?*

А про Тугара Вовка

Б про Захара Беркута

В про Максима Беркута

Г про Бурунду

24. Хто є автором рядків:

*“...Осяй мій край і розлетися
Дощами судними над ним”?*

А Олександр Олесь

Б Леся Українка

В Максим Рильський

Г Тарас Шевченко

25. Про якого персонажа з твору В. Винниченка «Федько-халамидник» йдеться в описі?

«Це була дитина ніжна, делікатна, смирна. Він виріс у сухій, чистій кімнаті, де його доглядали мамі та няньки, і боявся забруднити свої чистенькі штанці...»

А Федько

Б Стьопка

В Толя

Г Льонька

26. Який художній засіб вжито в цьому уривку твору: *«...ішов поздовж Руської землі, розпускаючи широко свої загони і бродячи по коліна в крові»?*

А антитеза

- Б метафора
- В порівняння
- Г гіпербола**

27. Рядки «...Прилетіла ластівочка,
Стала собі щебетати,
Господаря викликати...»

взято із твору, який належить до жанру:

- А колядка
- Б веснянка
- В щедрівка**
- Г жниварська пісня

28. Соціально-побутовим оповіданням за жанром є твір, у якому:

А описано судовий процес над шукою, яка тероризувала мешканців ставка

Б 8-річна дівчинка проявляє надзвичайну самопожертву, доброту, зрілість та відповідальність

В розповідається про заздрісну жабу, яка через пихатість луснула

Г розповідається про те, як хоробрі та кмітливі козаки з гідністю перехитрили польських ляхів, які намагалися з них посміятися

29. Основні події однієї з пригодницьких повістей про двох нерозлучних друзів Яву та Павлушу розгортаються:

А на березі Чорного моря

Б у Карпатах (селище Тухля)

В на Полтавщині (село Васюківка)

Г на хуторі Хмарище

30. Яке ідейне значення має образ Хариті у творі М. Коцюбинського?

А символ жіночої слабкості перед важкими обставинами життя

Б символ незламної дитячої душі та жертвовної любові

В символ чистої, але зламанної обставинами душі

Г символ християнського мучеництва

31. Які художні засоби є провідними у рядках поезії:

«Гаї шумлять — я слухаю. Хмарки біжать — милуюся»?

А епітети та гіперболи

Б антитеза та гіпербола

В епітети та антитеза

Г персоніфікація та паралелізм

32. Про автора якого твору висловлювався І. Франко: «Він був сином мужика — і став володарем в царстві духа. Він був кріпаком — і став велетнем у царстві людської культури»?

А «О слово рідне»

Б «Ой, у лузі червона калина похилилася»

В «За сонцем хмаронька пливе»

Г «Мова»

33.

Це зображення могло би бути ілюстрацією до твору:

А Бориса Грінченка

Б Леоніда Глібова

В Наталки Малетич

Г Ірини Жиленко

34. Кому присвячено твір «Біля тополі» Петра Солодухи?

А матерям, які виховують багато дітей

Б козакам Запорозької Січі

В українським заробітчанами за кордоном

Г українським воїнам, загиблим за долю України

35. «Нема в мене певнішого і вірнішого лоцмана, як ..., хоч він і молодий.

Посилаю його, то все одно, що й сам їду», – слова отамана з твору:

А «Захар Беркут» І. Франка

Б «Запорожці» І. Нечуя-Левицького

В «Запорожці у короля» С. Руданського

Г «Іван Підкова» Тараса Шевченка.

Завдання 36–40 на встановлення відповідності
(потрібно встановити по 4 «логічні пари»). У відповіді вкажіть номери
елементів з першої колонки, які відповідають літерам з другої.

Наприклад, 1-А, 2-В, 3-Б тощо

36. Установіть, до якого твору належить уривок, поданий у правій колонці:

1. «Гаї шумлять» П. Тичини	А) <i>Степ широкий, степ безмежний, Де початок, де твій край?! Коли сам стрибог не знає — У Дажбога поспитай.</i>
2. «Перед грозою» М. Рильського	Б) <i>Роки любії, дитячі, Як весняні води, зникли, Але гомін вод весняних Не забудеться ніколи.</i>
3. «Мрії» Л. Українки	В) <i>Щось мріє гай — Над річкою. Ген неба край — Як золото.</i>
4. «Україна в старовину» О. Олесея	Г) <i>Пелюстки зронивши в ноги, Ждуть у зав'язі вони Благодатної вологи З рук дозрілої весни.</i>
	Д) <i>Ах, хіба ж ти, хіба ти це знаєш, Коли сам весь тремтиш, весь смієшся, ридаєш, Серце б'ється і б'ється в грудях... Не бував ти у наших краях.</i>

37. Установіть відповідність між уривками та художніми засобами, які є провідними в них:

1) епітет	А) <i>«Ой, хто, хто Миколая любить, Ой, хто, хто Миколаю служить...»</i>
2) анафора	Б) <i>«Се був сивий, як орел, дідо»</i>
3) метафора	В) <i>«Осінь-маляр ... тихо в небі кружляє, осипає красою...»</i>
4) порівняння	Г) <i>«Буйним повіом зеленим Білі села звеселить!»</i>
	Д) <i>«Послухали Лисичку І Щуку кинули — у річку»</i>

38. Установіть відповідність між героєм твору та його вчинком / характеристикою:

1. Василь (М. Вінграновський «Сіроманець»)	А) Мріє спіймати хижака, який став старим і немичним, ненавидить колишнього ватажка вовчої зграї.
2. Федько (В. Винниченко «Федько-халамидник»)	Б) Подружився з вовком і допомагав йому переховуватися від мисливців.

3. Сашко (М. Вінграновський «Сіроманець»)	В) Продав свій єдиний талісман, щоб купити ліки для матері.
4. Олесь (Г. Тютюнник «Дивак»)	Г) Врятував товариша, узяв на себе його провину, хоч сам сильно занедужав, бо застудився, витягуючи з крижаної води слабкодухого панича.
	Д) Просить діда не бити коней, яким важко везти сани з соломою сніжного зимового вечора.

39. Установіть відповідність між назвою твору та його провідною ідеєю:

1. «Лебеді материнства» В. Симоненка	А) Болісний жаль за втраченою волею та осуд нищення історичної пам'яті України.
2. «Свшан-зілля» М. Вороного	Б) Заклик до повернення до свого коріння та історичної пам'яті.
3. «Лось» Є. Гуцала	В) Священна любов до Матері та Батьківщини, які є єдиними й незмінними в житті людини.
4. «Розрита могила» Т. Шевченка	Г) Засудження бездумного нищення природи та байдужості дорослих.
	Д) Заклик бачити красу світу, а не обмежуватися спогляданням мистецьких творів, у яких зображено красу природи.

40. Установіть відповідність між героєм твору В. Винниченка «Федько-Халамидник» та словами-асоціаціями до них:

1. Федько	А) «кімнатна» дитина, егоїзм, боягузтво, заздрість
2. Толя	Б) бунтар, відвага, жорстокий до ворогів, але добрий серцем, трагічна смерть
3. батьки Толі	В) пихатість, егоїстичність, заможність, надмірна опіка
4. Іван	Г) працьовитість, нерозуміння, жорстокість, суворе покарання, гіркий розпач
	Д) життєва мудрість, поважний вік, доброта.

Ключ: 1Г, 2В, 3А, 4А, 5Г, 6Г, 7В, 8А, 9А, 10В, 11В, 12Б, 13А, 14Б, 15Г, 16: 1 - В; 2 - Г; 3 - А; 4 - Б; 17: 1 - Г; 2 - А; 3 - Б; 4 - Д; 18: 1 - Г; 2 - А; 3 - Б; 4 - В; 19: 1Б, 2А, 3Д, 4В; 20: 1Б, 2В, 3Г, 4Д;

21Б, 22В, 23А, 24А, 25В, 26Г, 27В, 28Б, 29В, 30Б, 31Г, 32В, 33Б, 34Г, 35Б; 36: 1 - В; 2 - Г; 3 - Б; 4 - А; 37: 1 - Г; 2 - А; 3 - В; 4 - Б; 38: 1 - А; 2 - Г; 3 - Б; 4 - Д; 39: 1 - В; 2 - Б; 3 - Г; 4 - А; 40: 1 - Б; 2 - А; 3 - В; 4 - Г